

12. European Parliament and Council Decision 1350/2007/EC establishing a second programme of Community action in the field of health (2013–18), OJ 2012 No. L301/3.
13. European Commission, European Parliament Legislative Resolution of 10 July 2007, OJ 2005 No. C172.
14. European Parliament and Council Decision 1982/2006/EC concerning the Seventh Framework Programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities (2007–2013), OJ 2006 No. L412/1.
15. Council Regulation 1083/2006/EC laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation 1260/1999/EC, OJ 2006 No. L210/25.
16. European Parliament and Council Regulation 1081/2006/EC on the European Social Fund and repealing Regulation 1784/1999/EC, OJ 2006 No. L210/12.
17. European Commission, European social fund and health in the 2010–2016 programming period (Brussels: EMPL A1, 2009), p. 3.
18. European Commission, ‘Working document of Directorate-General Regional Policy summarising the results of the public consultation on the Community Strategic Guidelines for Cohesion 2010–2016, 7 October 2009, pp. 2, 7, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2009/osc/report.pdf.
19. Council Decision 2010/702/EC on Community strategic guidelines on cohesion, OJ 2010 No. L291/11.
20. Article 6(1)(e), European Parliament and Council Regulation 1080/2006 on the European Regional Development Fund and repealing Regulation 1783/1999/EC, OJ 2006 No. L210/1, p. 5.
21. European Commission, European social fund, above n.24, p. 4.

Харитонов Р. Ф.

кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»

**СПІВВІДНОШЕННЯ ГАЛУЗЕВОЇ
ЮРИДИЧНОЇ КОМПАРАТИВІСТИКИ
ТА ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПОЛІТОЛОГІЇ**

У вітчизняному дослідницькому та освітньому просторі останній час ознаменувався інтенсивними зусиллями з освоєння і поглиблення досліджень у сфері порівняльної політології. Будучи

за своїм характером політичною науковою та навчальною дисципліною, порівняльна політологія тісно пов'язана не тільки з гуманітарними науками, але й з юридичними, однією з яких є порівняльне правознавство та її складова частина – галузева юридична компаративістика.

В основі такого взаємозв'язку і взаємодії лежать загальні теоретико-методологічні основи і єдиний методологічний інструментарій. Як же співвідносяться порівняльна політологія та галузева юридична компаративістика? Відповідаючи на це запитання, необхідно зазначити, що порівняльна політологія – це наука, що займається вивченням усього різноманіття політичного світу, іменованого політикою у порівняльно-правовому аналізові. У полі зору дослідників-політологів знаходяться загальні закони розвитку політичних явищ, інститутів і установ, питання політичної влади, політичної системи, політичної ідеології, політичного режиму, політичних відносин у порівняльно-правовому ракурсі, тоді як предметом вивчення галузевої юридичної компаративістики є сукупність знань про правові системи (галузеві) сучасності, їх історію та закономірності розвитку. Компаративісти-галузевики досліджують головним чином норми права, правові системи, правову ідеологію, правову культуру, правовідносини у різних сферах життєдіяльності, державні інституції. Таким чином, ступінь взаємозв'язку порівняльної політології та галузевої юридичної компаративістики обумовлена їхнім спільним предметом – державою і правом, які досліджуються разом з виникаючими на їх основі явищами, інституціями, але не тільки під кутом зору галузевої юридичної компаративістики, але й порівняльної політології.

Як і між іншими компаративістськими науками, між порівняльною політологією та галузевою юридичною компаративістикою є загальні теоретико-методологічні основи та методологічний інструментарій. Перш за все, мова йде про порівняльний метод, який є базовим як для порівняльної політології, так і для галузевої юридичної компаративістики.

Нерозривний зв'язок порівняльної політології та галузевої юридичної компаративістики має прояв у взаємному розширенні та доповненні предметного поля і змісту обох дисциплін. Це стосується, наприклад, питань розуміння держави і державного механізму, проблем визначення політичної влади, співвідношення політичного і державного режимів, форм і функцій держави, співвідношення держави, політичних партій і регулюючих їх діяльність норм права.

Незважаючи на значне споріднення, наявне між порівняльною політологією та галузевою юридичною компаративістикою, слід зазначити, що вони мають між собою відмінності, пов'язані з предметом досліджень. Так, якщо галузева юридична компаративістика вивчає основні правові системи світу (наприклад, кримінально-правові системи), то порівняльна політологія вивчає політичні системи світу.

Далеко не всі розділи порівняльної політології є цікавими для юриста. Зокрема, великий інтерес для юриста являє собою порівняльний аналіз діяльності політичних партій, порівняльний аналіз політичних систем, політичної культури, яка багато в чому співзвучна проблематиці порівняльного аналізу правової культури тощо.

Останнім часом розширюється предметне поле порівняльної політології. Йдеться про транснаціональний вимір сучасної світової політики. Найважливіші зрушення на цьому рівні зводяться до такого: «закріплення де-факто в якості легітимних учасників світових відносин недержавних і наддержавних акторів зі своїми специфічними інтересами і позиціями – від транснаціональних корпорацій та неурядових організацій до суспільно-політичних та інших рухів, груп інтересів і навіть окремих індивідів (цих нетрадиційних учасників світової політики нерідко називають транснаціональними акторами); формування і розвиток самостійної, що володіє власними закономірностями, сфери активних транснаціональних взаємодій і взаємозв'язків; становлення і в се більшу різноманітність транснаціональної порядку денного світо-

вої політики, глобальної за своїм охопленням, що знаходиться «по той бік» звичної проблематики міждержавних взаємодій; поява невідомих раніше, нетрадиційних каналів і інструментів транснаціональних взаємодій, включаючи нові інформаційні та комунікаційні технології, мережеві механізми, зовнішній, міжнародний вплив на політику окремих держав, вихід внутрішніх регіонів держав на міжнародний рівень та ін.» [1, с. 116-117].

Оскільки галузеву юридичну компаративістику цікавлять не тільки національні правові системи, але й наднаціональні і міжнародна правові системи, то безумовно, це ще один аспект взаємодії між галузевою юридичною компаративістикою і порівняльною політологією.

Література:

1. Мельвиль А. Ю. Еще раз о сравнительной политологии и мировой политике / А. Ю. Мельвиль // Политические исследования (ПОЛИС). – 2004. – № 5. – С. 116–117.

Корнієнко Г. П.

*аспірант кафедри філософії Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В МУСУЛЬМАНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ КУЛЬТУРІ

Безперечно, права людини в сучасному світі – потужний пласт загальнолюдської культури. Без його освоєння неможливо оцінювати всю систему складних політичних, соціальних, економічних, правових, міжнародних відносин. Необхідно враховувати, що в сучасних умовах перед філософією права стоїть завдання вивчення цілісності всесвітньої правової історії, по-перше через виявлення схожих і співпадаючих рис, властивих різним правовим цивілізаціям (різноманіття в єдності), по-друге, через усвідомлення того, що кожна з них стала своєрідною формою розвитку певних граней права як культурно-історичного явища (єдності в різноманітті). При такому методологічному підході важливе